

**Notatka ze spotkania
połączonych Zespołów doradczych: Zespołu ds. opieki nad dzieckiem i rodziną oraz
przeciwdziałania przemocy w rodzinie
w dniu 8 czerwca 2015 roku.**

W dniu 8 czerwca 2015 r. o godz. 13.00 w Urzędzie Miasta Katowice odbyło się kolejne już spotkanie Zespołu ds. opieki nad dzieckiem i rodziną oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w którym udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta Katowice, przedstawiciele katowickich instytucji miejskich oraz przedstawiciele katowickich organizacji pozarządowych i podmiotów kościelnych.

Ze strony Urzędu Miasta Katowice w Zespole udział wzięli :

- 1) Pani Jolanta Wolanin – Zastępca Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej
- 2) Pan Maciej Maciejewski – Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień
- 3) Pani Małgorzata Glinka – Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej
- 4) Pani Anna Szczęch – Podinspektor w Wydziale Polityki Społecznej

Ze strony katowickich instytucji miejskich udział wzięli:

- 1) Pani Ewa Bromboszcz – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
- 2) Pan Piotr Jarocki – Dyrektor Domu Dziecka „Zakątek”
- 3) Pani Krystyna Zębala – pedagog w Domu Dziecka „Tęcza”
- 4) Pani Iwona Wowra – Kierownik Zespołu ds. Rodzinnego Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
- 5) Pani Barbara Rosa - Fułat – Konsultant - koordynator w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach

Ze strony katowickich organizacji pozarządowych i organizacji kościelnych udział wzięli:

- 1) Pani Anna Barchan – Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej
- 2) Pani Monika Rejdych – Świetlica Środowiskowa NIKISZ, Polskie Towarzystwo Kulturalne
- 3) Pani Agnieszka Kubera – Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów
- 4) Pani Daria Mejsner – Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów
- 5) Pani Katarzyna Szarawara – Parafia Ewangelicko-Augsburska w Katowicach
- 6) Pani Bożena Polak – Parafia Ewangelicko-Augsburska w Katowicach
- 7) Pani Barbara Salamon – Prezes Katolickiej Fundacji Dzieciom

Spotkanie rozpoczęła Pani Jolanta Wolanin – Zastępca Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej powitaniem zebranych oraz przedstawieniem harmonogramu spotkania, który przedstawiał się następująco:

1. Przywitanie przybyłych przedstawicieli organizacji pozarządowych, jednostek miejskich

(P. Z-ca Naczelnika J. Wolanin).

2. Omówienie na podstawie tegorocznych Programów projekty zadań do realizacji w 2016 roku w ramach:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (P. Pełnomocnik M. Maciejewski),
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii (P. Pełnomocnik M. Maciejewski),
- Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi (P. Z-ca Naczelnika

J. Wolanin).

3. Omówienie tematu: „System rodzinny, a doznawanie przemocy przez dzieci” (Siostra A. Bałchan – Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej).
4. Przedstawienie zadań nowo utworzonej komórki organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach – Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej (przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach).
5. Wolne wnioski.
6. Zakończenie spotkania.

Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień Pan Maciej Maciejewski wprowadził temat projektów programów na rok 2016: Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zaznaczając jednocześnie, że omówi je łącznie z uwagi na fakt, że wiele założeń obu Programów jest zbieżna. Poinformował o możliwości zgłaszania uwag do Programów na rok 2016 poprzez Platformę Konsultacji Społecznych na stronie: www.katowice.eu lub na adres mailowy maciej.maciejewski@katowice.eu lub ps@katowice.eu. Zaznaczył, że wszelkie sugestie i uwagi można zgłaszać również podczas bieżącego spotkania.

Pan Piotr Jarocki – Dyrektor Domu Dziecka „Zakątek” zapytał w jakim zakresie programy realizowane w mieście Katowice odnoszą się do uzależnienia od Internetu, gdyż w pracy zawodowej styka się często z tym problemem. Odpowiedział Pan Maciej Maciejewski, przypominając, że ustawy na podstawie których tworzone są programy miejskie, nie poruszają problemu uzależnienia od Internetu, jednakże w katowickich szkołach realizowane są w sposób ciągły programy „Sznupiek: Bezpieczne Dziecko”, „Bezpieczny Gimnazjalista” oraz „Bezpieczna Młodzież”, w czasie których poruszana jest m.in. problematyka zagrożeń uzależnień związanych z nową technologią. Scenariusze zajęć, opracowywane są przez pedagogów szkolnych i aktualizowane o nowo pojawiające się problemy.

W następnej kolejności Pani Jolanta Wolanin – Zastępca Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej zaprosiła do zgłaszania uwag i wniosków do Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2016 rok. Trwające od kwietnia 2015 konsultacje koordynuje Pełnomocni Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych Panią Agnieszką Lis. Termin pierwszej części konsultacji trwał od 15 kwietnia do 15 maja 2015 roku, Program opiniowany był również przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Katowice. Uwagi do Programu zgłaszać można do 15 lipca 2015, analiza złożonych wniosków odbędzie się w okresie wakacyjnym. Program przyjęty zostanie uchwałą Rady Miasta Katowice w listopadzie br.

Kolejny punkt harmonogramu - Omówienie tematu: „System rodzinny, a doznawanie przemocy przez dzieci” zaprezentowała Siostra Anna Bałchan ze Stowarzyszenia „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej. W swoim wystąpieniu Siostra Anna Bałchan skupiła się w szczególności na wyjątkowo trudnej i złożonej sytuacji dziecka wychowującego się w rodzinie, w której występuje zjawisko przemocy. W takich rodzinach dziecko jest często wykorzystywane do rozładowywania napięć i gierki występujących pomiędzy dorosłymi członkami rodziny, jest również używane do zdobycia środków finansowych (zasiłki MOPS, żebractwo, prostytutka). Mechanizmy obronne, lęk przed umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz wpajana dziecku

odpowiedzialność za dobro rodziny („jak coś powiedz, tata pójdzie do więzienia”) powoduje, że dziecko ukrywa przed otoczeniem problemy w domu rodzinnym. Odrębnym problemem jest to, że takim dzieciom, nawet jeżeli sytuacja przemocy w rodzinie zostanie ujawniona, trudno zapewnić rehabilitację psychologiczną, gdyż dostęp do psychoterapii indywidualnej i grupowej jest ograniczony i związany z długim czasem oczekiwania. Dotyczy to szczególnie ofiar przemocy seksualnej, gdzie problemem jest również odpowiednio sprofilowana pomoc medyczna (np. ginekolog dziecięcy).

Do dyskusji włączyła się Pani Barbara Rosa - Fułat - koordynator w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, stwierdzając że pomoc psychologiczna na wysokim poziomie dla dzieci doznających przemocy oferowana jest w Katowicach w dwóch poradniach, na ulicy Okrzei i ulicy Sokolskiej, częstym i efektywnym postępowaniem jest również pomoc stacjonarna w szpitalu psychiatrycznym. Po odpowiedzi Siostry Barchan, że jest to pomoc niewystarczająca, Pani Ewa Bromboszcz – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, stwierdziła, że jest to sytuacja występująca w całym kraju i jest związana z ograniczeniami w świadczeniach w ramach NFZ. Warto jednak szukać alternatywnych rozwiązań, pracować nad wzmocnieniem np. funkcji szkoły, więzów sąsiedzkich, by do sytuacji przemocy w rodzinie dochodziło jak najrzadziej i by wiązała się z szybką interwencją. Ogromną rolę spełniają również takie organizacje jak Stowarzyszenie Po MOC, którego Siostra Barchan jest prezesem, czy np. ośrodki interwencji kryzysowej.

Głos zabrały również przedstawicielki Stowarzyszenia „Dom Aniołów Stróżów” opisując sytuację jednej z podopiecznych prowadzonej przez Stowarzyszenie świetlicy specjalistycznej, która będąc w krytycznej sytuacji rodzinnej samodzielnie zgłosiła się do domu dziecka. W takiej sytuacji optymalnym rozwiązaniem byłoby stworzenie całodobowego hostelu, w którym np. podczas awantury rodzinnej dziecko mogłoby znaleźć schronienie. Niestety sytuacja prawna nie pozwala na stworzenie tego rodzaju miejsc, a placówka wsparcia dziennego jaką jest świetlica nie jest w stanie zapewnić tego rodzaju pomocy.

Wracając do poprzedniego wątku, głos zabrała Pani Jolanta Wolanin – Zastępca Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej, pytając czy w ramach zadania realizowanego w Wydziale Polityki Społecznej przez Stowarzyszenie Po MOC nie można by zatrudnić terapeuty skoro dostęp do pomocy psychologicznej jest tak trudny. Rozwinęła się dyskusja nad zagadnieniami formalnymi związanymi w kosztorysem zadania i zdecydowano, że sprawa zostanie przedyskutowana po zakończeniu spotkania.

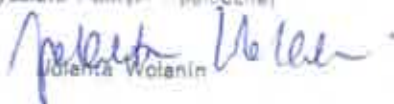
Dyskusję podsumował Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień Pan Maciej Maciejewski, stwierdzając że kluczowe jest zwrócenie uwagi na rolę osób pracujących z dziećmi, np. wychowawców w placówkach wsparcia dziennego. Osoby te, pracujące na co dzień z dzieckiem, mające z nim związek emocjonalny, mogą nie tylko szybko dostrzec niepokojące sygnały w sytuacji dziecka, ale też zapewnić dziecku wsparcie emocjonalne w sytuacji kryzysowej. Zdaniem Pana Macieja Maciejewskiego, to właśnie uważne i empatyczne towarzyszenie dziecku, a nie działania interwencyjne są kluczowe w leczeniu traumy będącej wynikiem przemocy w rodzinie. Pan Pełnomocnik zaproponował również zorganizowanie szkolenia dla pracowników placówek wsparcia dziennego z zakresu pomocy psychologicznej dla dzieci z rodzin z problemem przemocy domowej.

Następnie głos zabrała Pani Iwona Wowra przedstawiając nowopowstałą komórkę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach - Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, której jest kierownikiem. Siedziba Zespołu mieści się przy ulicy Wojewódzkiej 23 , w Zespole zatrudnieni są koordynatorzy pieczy zastępczej oraz pedagog. Do głównych zadań Zespołu należy: opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze, organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, przeprowadzanie ocen dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, organizowanie pomocy dla dzieci opuszczających pieczę zastępczą, opracowywanie planu pomocy dziecku, prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych oraz zapewnienie wsparcia koordynatora rodzinom zastępczym.

W ramach wolnych wniosków głos zabrała Pani Krystyna Zębala – pedagog w Domu Dziecka „Tęcza”, przypominając o trudnej sytuacji dzieci mieszkających w mieszkaniu usamodzielnienia przy ulicy 3 Maja. Pani Krystyna Zębala przedstawiła wspomniany lokal jako nieodpowiedni dla dzieci, z uwagi na liczne sytuacje zakłócania porządku w okolicy. Pani Jolanta Wołanin – Zastępca Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej odpowiedziała, że sprawa została zgłoszona do Straży Pożarnej, Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Wydziału Budynków i Dróg, i jest w toku.

Spotkanie zakończyła Pani Jolanta Wołanin – Zastępca Naczelnika Wydziału Polityki Społecznej, dziękując wszystkim zgromadzonym za udział w spotkaniu oraz zapraszając na kolejny organizowany przez Urząd Miasta Katowice Zespół doradczy.

Zastępca Naczelnika
Wydziału Polityki Społecznej

Jolanta Wołanin

Notatkę sporządziła:

Anna Szczęch, podinspektor w Wydziale Polityki Społecznej UM